

Na osnovu člana 21 Statuta JU „Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju“ Berane, radi obezbjeđivanja kvalitetne usluge Dnevnog boravka za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, upravni odbor donosi:

**PROCEDURU
O PRIMJENI NEOPHODNIH MJERA U CILJU SPRJEČAVANJA KORISNIKA OD POVREĐIVANJA,
SAMOPOVREĐIVANJA I NANOŠENJA MATERIJALNE ŠTETE**

I SVRHA PROCEDURE

Svrha procedure jeste da omogući osiguranje bezbjednosti korisnika za vrijeme boravka u dnevnom boravku i učešća u aktivnostima, primjenom adekvatnih mjera zaštite korisnika od samopovređivanja, povređivanja i nanošenja materijalne štete koje su odgovarajuće procijenjenom nivou rizika po korisnika/korisnike.

II PODRUČJE PRIMJENE

Područje primjene procedure je bezbjednost korisnika. Ona definiše dva ključna segmenta: osiguranje bezbjednog fizičkog okruženja i primjenu stručnih postupaka i mjera u osiguranju bezbjednosti. Stručni postupci i mjere odnose se na procjenu riziko faktora, donošenje odluke o aktivnosti ili mjeri koju treba primijeniti i sprovođenje aktivnosti i zaštitnih mjera u situacijama neprilagođenog ponašanja djece koje može dovesti do samopovređivanja, povređivanja i nanošenja materijalne štete. Obavezni postupci/koraci u ovom segmentu su sljedeći:

1. Upoznavanje zapošljenih s karakteristikama u ponašanju djeteta relevantnih za procjenu rizika
2. Kontinuirana opservacija ponašanja djeteta
3. Procjena rizika da će se javiti neprilagođeno ponašanje
4. Primjena preventivnih aktivnosti koje odgovaraju niskom riziku u okviru redovnog stručnog postupka
5. Donošenje odluke o primjeni konkretne zaštitne mjere ograničavanja
6. Primjena mjera ograničavanja
7. Praćenje efekata primijenjene/primijenjenih mjera i donošenje odluke o daljim aktivnostima djeteta
8. Primjena specifičnih zaštitnih mjera u posebnim situacijama rizika po dijete

9. Zaštita zdravlja djeteta
10. Obavještanje roditelja o primijenjenim mjerama
11. Uključivanje roditelja u aktivnosti za smanjenje rizika od pojave neprilagođenog ponašanja djeteta

Specifične zaštitne mjere u posebnim situacijama rizika po dijete odnose se, u ovoj proceduri, na situacije ugrožene bezbjednosti djeteta prilikom dolaska u dnevni boravak i odlaska iz dnevnog boravka, u organizovanom prevozu koji vrši pružalac usluge, tokom ishrane i hranjenja, u situacijama zdravstvenih rizika, tokom aktivnosti van objekta dnevnog boravka u dvorištu, na izletu, šetnji i posjetama ustanovama i organizacijama, kulturnim i sportskim događajima, boravku na plaži ili u bazenu.

Posebno značajan dio procedure odnosi se na saradnju s roditeljima djece u cilju osiguranja bezbjednosti djece tokom korišćenja usluge, i definisanju obaveza i postupaka roditelja prema djetetu kod kuće, a koji su značajni za osiguranje stabilnog ponašanja djeteta.

III DEFINICIJE I OSNOVNI POJMOVI

Bezbjedno fizičko okruženje – za potrebe ove procedure bezbjedno fizičko okruženje odnosi se na prilagođenost prostora standardima dostupnosti za osobe s invaliditetom, osiguranje bezbjednih instalacija, opreme i neposrednog fizičkog okruženja u prostoru/lokaciji gdje se aktivnosti odvijaju, raspored i vrstu namještaja i druge osnovne opreme i postupke korišćenja potencijalno rizične opreme i materijala od strane korisnika.

Neprikladno ponašanje je socijalno neprihvatljivo ponašanje koje lako može eskalirati od početnih blažih vidova agresivnog i autoagresivnog ponašanja do ponašanja takvog intenziteta, učestalosti i trajanja koje ugrožava fizičku bezbjednost osobe ili drugih i dovodi ih u opasnost od povrede

Samopovređivanje je vid autoagresivnog ponašanja djeteta pri kome dijete samo sebi nanosi povrede ujedanjem, udaranjem, pokušajima da zloupotrijebi oštre i druge predmete da bi sebi nanijelo fizičku povredu i slično, a koje može ugroziti bezbjednost i život djeteta.

Povređivanje je vid agresivnog ponašanja, usmjerenog na nanošenje fizičke povrede drugoj djeci ili zaposlenima u dnevnom boravku, koje dovodi do lakših ili ozbiljnih povreda drugog, a u posebnim situacijama mogu ugroziti život i bezbjednost drugih.

Nanošenje materijalne štete je vid agresivnog ponašanja koje je usmjereno na uništavanje namještaja i opreme, koje osim nanošenja materijalne štete može dovesti i do samopovređivanja i povređivanja.

IV OVLAŠĆENJA I ODGOVORNOSTI

Za primjenu procedure neophodno je definisati ovlašćenja i odgovornosti, kao i nivoe odgovornosti za određenu aktivnost tokom obezbjeđivanja uslova za bezbjednost korisnika.

Ovlašćenja i odgovornosti zaposlenih – stručnih radnika, stručnih saradnika i saradnika, dati su u odgovarajućim aktima pružaoca usluge.

Nivoi odgovornosti u smislu obezbjeđenja poštovanja procedure su:

Primarna odgovornost (O) ili odgovornost odlučivanja i obezbjeđivanja realizacije aktivnosti. Ovu odgovornost ima zaposleni kome je dodijeljen proces ili aktivnost.

Sekundarnu odgovornost (S) ili odgovornost za učestvovanje u aktivnosti i procesu imaju članovi koji realizuju dodijeljenu aktivnost ili proces.

Informativnu odgovornost (I) imaju rukovodioci na višoj hijerarhijskoj ljestvici od one kojoj je dodijeljena aktivnost ili proces, a koji treba da prate realizaciju aktivnosti ili procesa.

Legenda oznaka za tabelu odgovornosti

Legenda oznaka za tabelu odgovornosti sadrži oznake nivoa odgovornosti i pozicije zaposlenih kod pružaoca usluge.

O – primarna odgovornost/odlučivanje

S – sekundarna odgovornost/učestvovanje

I – informativna odgovornost

D – direktor

RT – rukovodilac stručnog tima

OD – stručni radnik zadužen za rad s konkretnim djetetom – odgovorni stručni radnik za dijete

OG – stručni radnik zadužen za grupu

SS – stručni saradnik

S – saradnik

SM – medicinska sestra saradnik

SN – negovateljica saradnik

V – vozač saradnik

DO – domar, odnosno zapošljeno/angažovano lice na poslovima održavanja

OS – osoba odgovorna za određeni posao na osnovu akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji

R – roditelj

UO – upravni odbor

Z – svi zaposleni koji rade s djecom, odnosno stručni radnik, stručni saradnik, saradnik medicinska sestra i saradnik negovatelj

A – administracija

Veze s drugim dokumentima pružaoca usluge

1. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta
2. Program rada pružaoca usluge
3. Godišnji plan rada pružaoca usluge
4. Stručna uputstva
5. Procedura o mjerama i aktivnostima u slučaju incidentnih događaja koji mogu ugroziti bezbjednost i život korisnika
6. Procedura o nadzoru pri obavljanju dnevnih aktivnosti, ulasku i izlasku korisnika
7. Procedura o posjetama i sprječavanju ulaska neovlašćenih lica
8. Procedura o pritužbama

V OPIS PROCEDURE

Procedura definiše osnovne fizičke uslove i procese i postupke tokom sprovođenja stručnog postupka koji se odnose na osiguranje bezbjednosti korisnika u situacijama kad može doći do samopovređivanja, povređivanja i nanošenja materijalne štete usljed neprilagođenog ponašanja korisnika ili drugih okolnosti, a primjenjuju se tokom obezbjeđivanja usluge za korisnika. Procedura obuhvata:

- Osnovne zahtjeve za osiguranje bezbjednog fizičkog okruženja
- Osnovne zahtjeve u postupku procjene zaštitnih i riziko faktora, donošenju odluke o primjeni odgovarajuće zaštitne mjere, sprovođenju zaštitne mjere u situacijama neprilagođenog ponašanja korisnika koje može dovesti do samopovređivanja, povređivanja i nanošenja materijalne štete

- Osnovne zahtjeve za osiguranje bezbjednosti u specifičnim situacijama – dolasku korisnika u dnevni boravak i odlasku iz dnevnog boravka, u organizovanom prevozu korisnika, tokom hranjenja, kod zdravstvenih rizika, za vrijeme boravka korisnika na otvorenom i u segmentu saradnje s roditeljima korisnika kad je ponašanje roditelja prema djetetu kod kuće značajno za bezbjednost korisnika za vrijeme korišćenja usluge
- Informisanje o događajima i dokumentacija

Područje primjene: bezbjedno fizičko okruženje				
Redosljed Aktivnosti	Opis aktivnosti	Nivoi odgovornosti Pozicija		
		O	S	I
1	Prije početka rada pružaoca usluge dnevnog boravka, ukoliko objekat u kome se pruža usluga nije dostupan za osobe s invaliditetom, ustanova je dužna izvršiti neophodna prilagođavanja i intervencije koje omogućavaju adekvatnu bezbjednost prostora. Kao minimum neophodnih prilagođavanja direktor je dužan obezbijediti: dostupne prilaze za nesmetano kretanje vozila i korisnika odgovarajuće širine, neklizajuće podove, rukohvate u hodnicima, toaletu i kupatilu, na stepeništu i na drugim mjestima, zavisno od strukture objekta, uklanjanje pragova. Ukoliko se u dnevnom boravku koriste tepisi, oni moraju biti s podlogom koja onemogućava klizanje.	D		UO
2	Prije početka rada, direktor je dužan obezbijediti da sve instalacije za struju, vodu, gas, internet i druge budu izvedne na bezbjedan način i zaštićene u odnosu na mogućnost pristupa od strane korisnika.	D		UO
3	Prije početka rada, direktor je dužan obezbijediti da sve utičnice i grejna tijela budu zaštićeni.	D	DO	UO
4	Pružalac usluge ima zapošljeno/angažovano lice koje vodi računa o bezbjednosti objekta i opreme (u prostoru dnevnog boravka i dvorištu) i popravci kvarova.	D		UO
5	Lice zapošljeno/angažovano na poslovima održavanja bezbjednosti dužno je voditi računa o ispravnosti instalacija i zaštite tako što će svakodnevno obilaziti objekat i, ukoliko uoči kvar ili uništenje zaštite, odmah izvršiti prijavu oštećenja/kvara direktoru ili licu koje je aktom u unutrašnjoj organizaciji zaduženo	D OS	DO	D UO

	za donošenje odluka o popravkama, usmeno odmah i u pisanoj formi u vidu službene bilješke u roku od 12 sati.bilješke.			
6	Zapošljeno/angažovano lice na poslovima održavanja dužno je da o kvarovima i popravkama vodi službenu evidenciju koja sadrži vrijeme nastanka kvara, ko je i kada sanirao kvar, stepen opasnosti, moguće rizike nakon sanacije i što je potrebno učiniti i u kom roku ukoliko kvar nije bilo moguće odmah otkloniti.	DO	A	D
7.	Lice zapošljeno na poslovima održavanja odmah po uočavanju oštećenja i kvarova i izvršenoj popravci unosi podatke o događaju u evidenciju održavanja objekta i opreme.			
8.	Pružalac usluge ima definisanu proceduru o pristupu šporetu ili korišćenju predmeta koji mogu povrijediti korisnika, koja obavezno definiše prisustvo jednog stručnog radnika/stručnog saradnika/saradnika s korisnikom dok obavlja aktivnosti koje nose rizik od povređivanja.	D	RT	UO
9.	Oprema u objektu je sa zaobljenim rubovima, da bi se smanjio rizik od povređivanja korisnika i odabrana tako da omogućava udobnost korisniku, a smanjuje rizik od povređivanja.	D	RT	UO
10.	Ukoliko je namještaj s oštrim uglovima, on mora biti u prostoru raspoređen tako da najmanje ugrožava bezbjednost korisnika (prislonjen uza zid) i mora imati štitnike na uglovima.	RT	SR	D
11.	Raspored namještaja u prostoru za boravak i raspored opreme u dvorištu je takav da u svakom trenutku omogućava opservaciju/posmatranje svih korisnika koji se nalaze u tom prostoru.	OG	OS	RT
12.	Ogledalo, kalendar i zidni sat, i zavjese ukoliko se koriste, obavezan su dio opreme, raspoređeni tako da nijesu lako dostupni korisnicima i zaštićeni su od mogućnosti lomljenja.	RT	OG	D
13.	Pružalac usluge ima interno stručno uputstvo o procjeni sposobnosti djeteta za samostalno korišćenje određenih alata s definisanim kriterijumima za njihovo korišćenje.	D	RT	UO
14.	Odluku o tome koji alat korisnik može samostalno koristiti, uz podsjećanje, uz nadzor ili neposrednu pomoć, donosi stručni radnik zadužen za konkretnog korisnika na osnovu procjene sposobnosti djeteta i internog stručnog uputstva koje sadrži kriterijume za procjenu i korišćenje alata.	OD	OG	RT
15.	Pružalac usluge ima obezbijeden umirujući i bezbjedan prostor za boravak korisnika koji se privremeno izdvaja iz grupe kad postoji razumna sumnja da će korisnik svojim ponašanjem povrijediti sebe, druge ili uništiti imovinu.	D	RT	UO
16.	Pružalac usluge ima definisanu proceduru o zaključavanju objekta u visokorizičnim situacijama po bezbjednost korisnika ili obezbijeden interfon koji je bezbjedan za upotrebu.	D	RT	UO

17.	Pružalac usluge ima definisanu proceduru o zaštiti korisnika u vanrednim okolnostima, u slučaju požara i poplava.	D	RT	UO
18.	Pružalac usluge ima definisanu proceduru o odlaganju medicinskog i drugog otpada na za korisnike bezbjedan način.	D	RT	UO
19.	Pružalac usluge obezbjeđuje da se lijekovi i druga medicinska oprema za osnovno saniranje povreda djece čuvaju na bezbjednom mjestu nedostupnom djeci i ima internu proceduru o osiguranju bezbjednosti lijekova i drugog medicinskog materijala i opreme.	D	SM	UO RT
20.	Pružalac usluge obezbjeđuje da oprema za fizikalni tretman djece bude osigurana i nedostupna djeci mimo fizikalnog tretmana.	D	SS	UO RT
21.	Pružalac usluge obezbjeđuje da su sve informacije od značaja za bezbjednost korisnika, relevantne za zaposlene i korisnike, objavljene na vidnom mjestu i zaštićene od mogućeg uništavanja.	RT	SD	D
22.	U prostoriji gdje se nalaze korisnici uvijek su prisutna najmanje dva zapošljena radnika, od kojih je jedan stručni radnik.	RT OG	Z	RT D
Područje primjene: primjena stručnih postupaka i mjera u osiguranju bezbjednosti				
	<p>Pružalac usluge dužan je da u osiguranju zaštite i smanjenja rizika od samopovređivanja, povređivanja i nanošenja materijalne štete osigura da zapošljeni obavezno primijene sljedeće postupke/korake:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje zapošljenih s karakteristikama u ponašanju djeteta relevantnim za procjenu rizika 2. Kontinuirana opservacija ponašanja djeteta 3. Procjena rizika da će se javiti neprilagođeno ponašanje 4. Primjena preventivnih aktivnosti u okviru redovnog stručnog postupka, koje odgovaraju niskom riziku 5. Donošenje odluke o primjeni konkretne zaštitne mjere ograničavanja 6. Primjena mjera ograničavanja 7. Praćenje efekata primijenjene/primijenjenih mjera i donošenje odluke o daljim aktivnostima djeteta 8. Primjena specifičnih zaštitnih mjera u posebnim situacijama rizika po dijete 9. Zaštita zdravlja djeteta 10. Obavješćavanje roditelja o primijenjenim mjerama 	D	RT	UO

	11. Uključivanje roditelja u aktivnosti za smanjenje rizika od pojave neprilagođenog ponašanja djeteta			
1	Upoznavanje zapošljenih s karakteristikama u ponašanju djeteta relevantnim za procjenu rizika			
1/1	Upoznavanje zapošljenih s relevantnim karakteristikama u ponašanju djeteta značajnih za procjenu nivoa rizika od samopovređivanja, povređivanja ili nanošenja materijalne štete, vrši rukovodilac tima ili stručni radnik odgovoran za dijete na osnovnu rezultata prijemne procjene prije njihovog prvog kontakta s djetetom, po pravilu na sastanku prije ostvarivanja kontakta s djetetom, ili u izuzetnim situacijama individualno sa svakim zapošljenim.	RT RD	SS SM SN	D
1/2	Pružalac usluge obezbjeđuje da relevantne informacije budu dostupne stručnim radnicima, stručnim saradnicima i saradnicima u obimu i na način koji odgovara njihovoj stručnoj osposobljenosti i aktivnostima koje realizuju.	RT SD	Z	D
2.	Kontinuirana opservacija ponašanja djeteta			
2/1	Svi zapošljeni koji rade s djetetom dužni su da u okviru svojih kompetencija vrše kontinuiranu opservaciju/posmatranje ponašanja djeteta, vodeći računa o prepoznavanju informacija koje ukazuju na mogući razvoj neprilagođenog ponašanja.	Z	/	RT D
2/2	Pružalac usluge dužan je obezbijediti Stručno uputstvo za opservaciju djeteta. ¹	D	RT Z	UO
3.	Procjena rizika da će se javiti neprilagođeno ponašanje			
3/1	Pružalac usluge ima Stručno uputstvo za procenu rizika od samopovređivanja, povređivanja drugih i nanošenja materijalne štete, koje je osnov donošenja stručne procjene o stepenu rizika.	UO	Z	D
3/2	Procenu rizika vrše svi zapšljeni koji rade sa detetom u okviru svojih kompetencija.	Z	RT	D
3/3	O rezultatima procjene svi zapošljeni neodložno informišu odgovornog radnika za dijete i odgovornog radnika za grupu.	Z	RD RG	RT D

¹ Stručno uputstvo za opservaciju ponašanja djeteta sadrži pokazatelje koji opservaciono, na nivou posmatranja, mogu ukazivati da će doći ili je već došlo do neprilagođenog ponašanja djeteta. Ono treba da bude primjereno kompetencijama zapošljenih stručnih radnika, stručnih radnika i saradnika.

4	Primjena preventivnih aktivnosti u okviru redovnog stručnog postupka, koje odgovaraju niskom riziku			
4/1	Pružalac usluge ima Stručno uputstvo za primjenu preventivnih aktivnosti.	UO	RT OG	OD RT
4/1	Preventivne aktivnosti realizuju svi zapošljeni, i to onaj stručni radnik, stručni saradnik i saradnik koji je najbliži djetetu u momentu uočavanja prvih signala o mogućoj promjeni ponašanja.	Z	/	R
4/4	Zapošljeni koji je realizovao preventivnu aktivnost do kraja radnog vremena istog dana kad je aktivnost realizovao upisuje informaciju o primijenjenoj aktivnosti u list praćenja u dosijeu korisnika i potpisuje bilješku.	Z	/	SD RT
5.	Donošenje odluke o primjeni konkretne zaštitne mjere ograničavanja			
5/1	Pružalac usluge ima Stručno uputstvo za primjenu zaštitnih mjera ograničavanja.	UO	RT Z	OD RT D
5/4	Odluku o primjeni mjera postavljanja ruke na ruku ili oko ramena korisnika i postavljanja zapošljenog na put korisniku donose zapošljeni koji su najbliži djetetu u momentu javljanja prvih pokazatelja o mogućoj promjeni ponašanja.	Z	/	OD RT
5/5	Odluku o primjeni drugih mjera ograničavanja donosi stručni radnik odgovoran za grupu ili stručni radnik odgovoran za dijete uz konsultaciju s rukovodiocem stručnog tima kad je potrebno.	OG OD	Z	RT
5/6	Drugi stručni radnici, stručni saradnici i saradnici o mogućnosti visokog i srednjeg rizika neposredno po uočavanju simptoma usmeno informišu stručnog radnika odgovornog za grupu i/ili stručnog radnika odgovornog za dijete, i saradnika medicinsku sestru ako se radi o zdravstvenom problemu.	Z	OG OD SM	RT
5/7	Saradnik medicinska sestra donosi odluku o primjeni zaštitne mjere kad se radi o zdravstvenim teškoćama, u skladu sa svojim opisom posla, a na poziv stručnog radnika, i nakon intervencije upisuje intervenciju u list praćenja djeteta do kraja radnog dana kad se intervencija desila.	SM	OD OG SS	RT
6.	Primjena mjera ograničavanja			
6/1	Odluku o primjeni zaštitne mjere ograničavanja realizuje stručni radnik odgovoran za grupu ili stručni radnik odgovoran za dijete, ili stručni radnik, stručni saradnik ili saradnik koji je od donosioca odluke	OG OD	Z	RT

	dobio nalog da mjeru izvrši.			
6/3	Donosilac odluke o primjeni zaštitne mjere ograničavanja bilježi podatke o primjeni zaštitne mjere u list praćenja djeteta i u knjigu bezbjednosti do kraja radnog vremena istog dana kad je zaštitna mjera primijenjena, i navodi ko je učestvovao u izvršenju mjere.	Z	/	OD RT
7	Praćenje efekata primijenjene/primijenjenih mjera i donošenje odluke o daljim aktivnostima djeteta			
7/1	Odluku o tome koji će stručni radnik, stručni saradnik ili saradnik, ili više njih, vršiti nadzor nad djetetom tokom realizacije zaštitne mjere donosi stručni radnik odgovoran za grupu ili stručni radnik odgovoran za dijete.	OG OD	Z	RT
7/2	Nadzor nad djetetom vrši se u skladu sa Stručnim uputstvom za primjenu zaštitnih mjera ograničavanja.			
8	Primjena specifičnih zaštitnih mjera u posebnim situacijama rizika po dijete			
8/1	Dolazak djeteta na korišćenje usluge			
8/1/2	Osim roditelja/staratelja dijete može preuzeti druga osoba ukoliko roditelj/staratelj da ovlašćenje određenoj osobi da može preuzeti dijete umjesto njega, s tim da ta osoba nije mlađa od 18 godina. Ovlašćenje se daje na obrascu ovlašćenja za preuzimanje djeteta PD koji je sastavni dio ove procedure.	RT	OD	RT D
8/1/3	U izuzetnim, nepredviđenim situacijama spriječenosti roditelja/staratelja da preuzme dijete, roditelj/staratelj dužan je najaviti pružaocu usluge da će dijete preuzeti druga osoba, te da navede ime i prezime te osobe, njen matični broj i broj lične karte ili putne isprave.	R	OD OG	RT
8/1/4	Kad dijete koristi organizovani prevoz pružaoca usluge, pružalac usluge dužan je obezbijediti, osim saradnika vozača i prisustvo medicinske sestre ili stručnog radnika, stručnog saradnika u vozilu.	D	RT	UO
8/1/5	Od roditelja/staratelja dijete preuzima medicinska sestra, odnosno stručni radnik ili stručni saradnik, u unaprijed dogovoreno vrijeme i na dogovorenom mjestu.	SM	OD SS	RT
8/1/6	Prilikom dolaska djece u dnevni boravak, dijete prihvata njegovateljica i pomaže mu da uđe u prostor boravka.	SN	SS OD	RT
8/1/7	Tokom vožnje medicinska sestra, odnosno stručni radnik ili stručni saradnik vrši opservaciju ponašanja djece u skladu sa Stručnim uputstvom za opservaciju ponašanja djeteta i po potrebi preduzima preventivne ili zaštitne mere.	SM OD SS	/	RT
8/1/8	Ukoliko vozilo ima daljinsko zaključavanje brava, medicinska sestra ili stručni radnik, odnosno stručni saradnik sjedi u sredini vozila u blizini sve djece.	SM	SS	RT

8/1/9	Ukoliko vozilo nema daljinsko zaključavanje brava, medicinska sestra, odnosno stručni radnik ili stručni saradnik sjede na izlaznim vratima putničkog dijela vozila, osim u situaciji kad prevoz koristi dijete u ležećem položaju, kad osoba u pratnji može sjesti pored vozača ukoliko su u vozilu sva sjedišta zauzeta.	SM	SS	RT
8/1/10	Ukoliko tokom prevoza dođe do narušavanja bezbjednosti korisnika, medicinska sestra ili stručni radnik, odnosno stručni saradnik na licu mjesta vrši procjenu rizika i ukoliko smatra potrebnim, izdaje nalog vozaču da bezbjedno zaustavi vozilo.	SM V	SS	RT
8/1/11	Po zaustavljanju vozila medicinska sestra ili stručni radnik, odnosno stručni saradnik, preuzima zaštitne mjere, po potrebi se konsultuje s koordinatorom stručnog tima ili stručnim radnikom odgovornim za grupu i kad je potrebno, poziva hitnu službu.	SM	V SS	RT
8/2	Ukoliko dijete usljed zdravstvenog stanja ima potrebu za specifičnim načinom hranjenja, roditelj/staratelj djeteta dužan je da u prvih nedjelju dana boravka djeteta u dnevnom boravku obuču stručnog radnika, medicinsku sestru i/ili njegovatelja kako treba hraniti dijete i da odobri stepen postignute vještine u hranjenju djeteta.	R	OD SS SM SN	RT
8/1/1	Roditelj/staratelj djeteta dužan je da u pisanoj formi dostavi dnevnom boravku saglasnost o hranjenju djeteta u dnevnom boravku na obrasu OH koji je sastavni dio ove procedure.	R	OD	RT
9	Zaštita zdravlja djeteta/djece			
9/1	Dijete u dnevni boravak dolazi ukoliko nije oboljelo od zarazne bolesti ili drugog akutnog tjelesnog ili mentalnog oboljenja, radi očuvanja sopstvenog zdravlja i bezbjednosti i zdravlja i bezbjednosti druge dece.	R SM OD	OG	RT
9/2	Roditelj djeteta dužan je da o promjeni zdravstvenog stanja izvijesti pružaoca usluga najkasnije prije dolaska vozila po dijete ili odmah na početku radnog vremena dnevnog boravka.	R	OD OG	RT
9/3	Prilikom preuzimanja djeteta medicinska sestra ili stručni radnik vrše opservaciju zdravstvenog i higijenskog stanja djeteta uz prisustvo roditelja, informišu roditelja o zapaženom i obavještavaju ga o mjerama zaštite koje će preduzeti.	SM SR	R	OG RT
9/4	Ukoliko dijete u okviru standardne terapije ili po nalogu ljekara pije određene lijekove za vrijeme korišćenja usluge, roditelj je dužan da kopiju ljekarskog nalaza i kutiju s lijekovima preda medicinskoj sestri, uz pisanu saglasnost za davanje lijekova po uputu ljekara na obrascu OL koji je sastavni dio ovog uputstva.	R	SM	OD RT OG
9/5	Ukoliko se zdravstveno stanje djeteta usljed prirode primarne razvojne smetnje ili akutne pojave bolesti	OD	/	RT

	pogorša u mjeri koja može dovesti do samopovređivanja ili povređivanja, ili neočekivanog pogoršanja zdravlja, stručni radnik odgovoran za dijete ili medicinska sestra pozivaju roditelje da preuzmu dijete.	SM		
9/6	Kada korisnik ispoljava rizično ponašanje s visokim stepenom psihomotorne uznemirenosti i ispoljenom autoagresijom, agresijom ili destrukcijom kojima je ozbiljno ugrozio svoju bezbjednost, bezbjednost drugih korisnika, zapošljenih i/ili kojim je uzrokovao uništavanje imovine dnevnog boravka, a koju zapošljeni nijesu uspjeli ublažiti ili zaustaviti komunikacijom s korisnikom, niti primjenom preventivnih mjera i zaštitnih mjera ograničavanja, stručni radnik odgovoran za grupu ili stručni radnik odgovoran za dijete donosi odluku o pozivanju hitne pomoći.	OG OD	Z	RT D
9/7	Stručni radnik odgovoran za grupu ili stručni radnik odgovoran za dijete određuje medicinsku sestru da pozove hitnu pomoć, nakon što je obezbijedila osnovno medicinsko zbrinjavanje djeteta u skladu sa svojim kompetencijama.	OG OD	SM	RT D
9/8	Ukoliko u dnevnom boravku radi veći broj saradnika medicinskih sestara, stručni radnik odgovoran za grupu poziva medicinsku sestru iz druge grupe da ostane uz dijete i obezbijedi medicinsko zbrinjavanje u okviru njenih nadležnosti, dok medicinska sestra koja je od početka pogoršanja bila s djetetom poziva hitnu pomoć.	OG	SM	OD RT D
9/9	Za vrijeme pozivanja i do dolaska hitne pomoći uz korisnika ostaje stručni radnik odgovoran za korisnika i medicinska sestra, ukoliko stručni radnik za grupu ne odredi drugačije, koji nastoje da primjenom raspoloživih mjera ograničavanja i osnovnih zdravstvenih intervencija koje može da primijeni medicinska sestra u sklopu svojih ovlašćenja, osiguraju bezbjednost i život djeteta.	OD SM	Z	RT D
9/10	Manje fizičke povrede koje nijesu opasne po život i zdravlje djeteta, a do kojih može doći tokom dnevnih aktivnosti ili kao posljedica samopovređivanja i povređivanja koje zaposleni primjenom zaštitnih mjera nijesu mogli spriječiti, sanira medicinska sestra.	SM	Z	RT
10	Obavještanje roditelja o primijenjenim preventivnim i zaštitnim mjerama ograničavanja			
10/1	Stručni radnik odgovoran za dijete ili zapošljeni koga odredi koordinator stručnog tima u slučaju odsustva stručnog radnika odgovornog za dijete obavještava roditelje djeteta o primijenjenim preventivnim aktivnostima i manjim povredama ili teškoćama u ponašanju djeteta tokom dana, a koje nijesu značajno uticale na stanje djeteta i njegovu mogućnost aktivnog uključivanja i rada u grupi, prilikom preuzimanja djeteta od strane roditelja.	OD	Z R	RT
10/2	Ukoliko dijete pokazuje potrebu za odlaskom kući ili insistira na kontaktu s roditeljima, u mjeri koja	OD	Z	OG

	prema procjeni rizika ukazuje na dalji razvoj uznemirenosti i psihomotornu uznemirenost djeteta, stručni radnik odgovoran za dijete ili drugi zapošljeni koga odredi koordinator stručnog tima odmah pozivaju roditelje da dođu i preuzmu dijete.	RT		RT
10/3	U svim situacijama povećane agitacije i psihomotorne uznemirenosti, kad nije moguće umiriti dijete raspoloživim mjerama, stručni radnik odgovoran za dijete ili stručni radnik odgovoran za grupu u slučaju odsustva stručnog radnika odgovornog za dijete, poziva roditelja/staratelja da preuzme dijete.	OD OG	R	RT
10/4	Stručni radnik odgovoran za dijete ili zapošljeni koga odredi koordinator stručnog tima u slučaju odsustva stručnog radnika odgovornog za dijete, odmah po pozivanju hitne pomoći poziva roditelje/staratelje djeteta, obavještava ih o stanju djeteta i upućuje ih da dođu u dnevni boravak ili direktno u dom zdravlja/bolnicu gdje će dijete biti prebačeno vozilom hitne pomoći.	OD RT	Z R	RT D
10/5	Prilikom obavještavanja roditelja stručni radnik saopštava roditeljima informacije o ponašanju djeteta i manifestacijama ispoljenog neprilagođenog ponašanja u odnosu na dijete, drugu djecu i zapošljene kao i u odnosu na nanošenje materijalne štete, koje mjere su primijenjene i kako je dijete reagovalo na primjenu mjera i o aktuelnom stanju djeteta nakon smirivanja.	OD OG	RT	RT
11	Saradnja s roditeljima/starateljem u cilju osiguranja bezbjednosti djeteta			
11/1	Na prijemu djeteta na korišćenje usluge rukovodilac stručnog tima upozna je roditelje/staratelja s njihovim obavezama u odnosu na pružaoca usluge koje se tiču bezbjednosti djeteta i obavljenu aktivnost upisuje u list praćenja djeteta istog.	RT	R	
11/2	Prilikom potpisivanja ugovora o korišćenju usluge roditelj/staratelj potpisuje izjavu saglasnosti da prihvata saradnju i odgovornost koja se tiče osiguranja bezbjednosti djeteta/djece u domenu sopstvenog ponašanja prema djetetu kod kuće i u procedurama koje se odnose na obaveze za vrijeme boravka djeteta u dnevnom boravku.	R	RT OD	RT D
11/3	Aktivnosti roditelja/staratelja od značaja za unapređenje bezbjednosti i smanjenje rizika od pojave neprilagođenog ponašanja obuhvataju: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Redovno davanje medikamentozne terapije djetetu po nalogu ljekara ▪ Disciplinovanje djeteta u skladu sa smjernicama stručnih radnika ▪ Održavanje higijene djeteta ▪ Informisanje zapošljenih o događajima kod kuće i drugim relevantnim situacijama koje utiču na ponašanje djeteta. 	R	OD	RT D

VI ZAVRŠNA ODREDBA

Sve izmjene i dopune ove Procedure donose se na isti način kao i ova Procedura.

Obrasci PD, OH i OL su sastavni dio ove procedure.

Ova procedura stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNICA UPRAVNOG ODBORA

Zorica Babić

Berane, 21. 12. 2017. godine

-

PD

JU „DNEVNI CENTAR ZA DJECU I OMLADINU SA SMETNJAMA I TEŠKOĆAMA U RAZVOJU“ BERANE

OVLAŠĆENJE ZA PREUZIMANJE DJETETA

Dijete:
Roditelj/staratelj djeteta
Adresa roditelja/staratelja
Podaci za kontakt (telefon, broj mobilnog, imejl) podnosioca zahtjeva
OVLAŠĆENJE
Ja, roditelj/staratelj (podvući odnos s djetetom osobe koja daje ovlašćenje) ovlašćujem _____ iz _____, (ime i prezime) adresa _____, JMBG _____, broj lične karte _____ da u slučaju moje spriječenosti može dovesti/preuzeti mal. _____ radi (ime i prezime deteta) učestvovanja u aktivnostima usluge koju koristi i nakon njihovog završetka. Ovo ovlašćenje dajem na neograničeni period, i važiće dok ga ne povučem u pisanoj formi. Obavezujem se da ću blagovremeno obavijestiti stručnog radnika dnevnog boravka odgovornog za

_____ o mojoj spriječenosti da lično dovedem/odvedem imenovanog/u, najkasnije dan
(ime i prezime deteta)
ranije.
U izuzetnim okolnostima spriječenosti javiću telefonom odmah nakon nastupanja situacije spriječenosti da
lično dovedem/preuzmem dijete.

Mjesto

Potpis

Datum

_____

OH

JU „DNEVNI CENTAR ZA DJECU I OMLADINU SA SMETNJAMA I TEŠKOĆAMA U RAZVOJU“ BERANE

SAGLASNOST O HRANJENJU

Dijete:

Roditelj/staratelj djeteta

Adresa roditelja/staratelja

Podaci za kontakt (telefon, broj mobilnog, imejl) podnosioca zahtjeva

IZJAVA

Ja, roditelj/staratelj (podvući odnos s djetetom osobe koja daje ovlaštenje) izjavljujem da sam u roku predviđenom Procedurom o primjeni neophodnih mjera zaštite u cilju sprječavanja samopovređivanja, povređivanja i nanošenja materijalne štete lično obučio stručnog radnika/stručnog saradnika i saradnika² zaposlenog kod pružaoca usluge dnevnog boravka, i to³:

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

o načinu hranjenja mal. _____

Potvrđujem da su naprijed imenovani zaposleni osposobljeni da hrane mal. _____ na isti način na koji ja hranim dijete kod kuće.

Takođe izjavljujem da je način hranjenja preporučio ljekar djeteta, i da sam svjestan/svjesna da tokom hranjenja može doći do komplikacija i gušenja djeteta usljed prirode zdravstvenih teškoća djeteta.

² Podvući poziciju jedne ili više osoba koje su obučene za hranjenje djeteta.

³ Navesti imena svih zapošljenih koji su obučeni za hranjenje djeteta.

Upoznat/upoznata sam sa stručnim uputstvom za reagovanje u slučaju gušenja korisnika koje ima dnevni boravak i izjavljujem da sam saglasan/saglasna da, ukoliko dođe do gušenja djeteta, zapošljeni primijene navedenu proceduru.

Svjesatn/svjesna sam da usljed komplikacija od gušenja može biti ugrožen život djeteta i izjavljujem da sam spreman/spremna da prihvatim ovaj rizik da bi mal. _____ imala priliku da se razvija i druži s vršnjacima tokom korišćenja usluge.

Obrazloženje izjave

(kratak opis teškoća djeteta tokom hranjenja, navođenje mišljenja ili preporuke ljekara i drugih informacija koje roditelj/staratelj smatra važnim)

Mjesto

Potpis

Datum

_____

OL

JU „DNEVNI CENTAR ZA DJECU I OMLADINU SA SMETNJAMA I TEŠKOĆAMA U RAZVOJU“ BERANE

SAGLASNOST ZA DAVANJE LJEKOVA DJETETU U DNEVNOM BORAVKU

Dijete:
Roditelj/staratelj djeteta
Adresa roditelja/staratelja
Podaci za kontakt (telefon, broj mobilnog, imejl) podnosioca zahtjeva
<p style="text-align: center;">I Z J A V A</p> <p>Ja, roditelj/staratelj (podvući odnos s djetetom osobe koja daje ovlašćenje) saglasan/saglasna sam da mal. _____, stručni radnik, stručni saradnik ili saradnik u dnevnom boravku može dati lijekove koje je prepisao ljekar djeteta, u vrijeme i na način kako je propisano nalazom ljekara.</p>

Obavezujem se da ću donijeti propisani lek u originalnom pakovanju da bi maloljetni mogao da ga dobije, i da ću obezbeđivati potrebnu količinu lijekova za onu terapiju koju maloljetni redovno uzima.

Takođe izjavljujem da stručni radnik, stručni saradnik i saradnik mogu mal., u slučaju da iznenada dobije temperaturu daju lijek „_____“ da bi preveniralo povećanje temeperature i pogoršanje zdravlja djeteta do mog dolaska.

Izjavljujem da sam upoznat/upoznata s postupcima čuvanja i raspolaganja lijekovima u dnevnom boravku i da sam saglasan/saglasna s istim.

Obrazloženje izjave

(kratak opis zdravstvenih teškoća djeteta zbog kojih dijete hronično/akutno koristi medikamentoznu terapiju i drugo što roditelj smatra važnim u vezi s uzimanjem lijekova)

Prilog: nalaz ljekara

Mjesto

Potpis

Datum

_____